

Jaarverslag 2022 Informatiehuis Water

Status: versie 1.1 – definitief

Datum: 8 mei 2023

Informatiehuis Water

Stationsplein 89 | 3818 LE Amersfoort

Postbus 2180 | 3800 CD Amersfoort

T. 033 460 32 80

E. servicedesk@ihw.nl

W. www.informatiehuishwater.nl

Een samenwerkingsprogramma van:

Interprovinciaal Overleg **ip**^o

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

 **UNIE VAN
WATERSCHAPPEN**

Inhoud

1	Samenvatting	2
2	Het Informatiehuis Water	4
2.1	Samenwerkingsprogramma	4
2.2	Rol van het Informatiehuis Water	4
2.3	Toenemende betekenis van het Informatiehuis Water	5
2.4	Wat zeggen wij en wat zeggen anderen over het Informatiehuis Water?	7
2.5	Vernieuwde visie, missie en kernwaarden	7
2.6	Communicatieaanpak: Doen wat we zeggen en zeggen wat we doen	8
3	Resultaten, successen en lessons learned in 2022	9
3.1	Aquo-standaard.....	9
3.2	Coördineren informatiestromen	11
3.2.1	Informatiestroom Waterkwaliteit	11
3.2.2	Informatiestroom Waterveiligheid	12
3.3	Informatiesystemen.....	13
3.3.1	Opzet IHW-architectuur	13
3.3.2	Aquo-kit	14
3.3.3	Waterkwaliteitsportaal	15
3.3.4	Waterveiligheidsportaal	15
3.4	Bijkomende taken.....	16
3.4.1	ROR-portaal	16
3.4.2	Droogteportaal.....	16
3.4.3	FAIR en Slim Watermanagement.....	17
3.4.4	Digitale Delta API's.....	17
3.5	Servicedesk Informatiehuis Water.....	17
3.6	Contact met onze omgeving	18
3.6.1	IHW-netwerkestafette.....	19
3.6.2	Gebruikersdagen.....	18
3.6.3	Vernieuwing website, nieuwsbrief	18
3.6.4	Waterinfodag 2022	19
4	De mensen en hoe zij (samen)werken	20
5	Financiële verantwoording	22
6	Blik op 2023.....	24
6.1	Personeelsbeleid.....	24
6.2	Implementatie vernieuwde communicatiestrategie.....	25
6.3	Vernieuwing van het Waterkwaliteitsportaal.....	25
6.4	Meerjarenplan voor het Waterveiligheidsportaal	25
6.5	Technisch beheer Droogteportaal	25
6.6	Doorontwikkeling Aquo-standaard	26

1 Samenvatting

Dit is het jaarverslag van het Informatiehuis Water over 2022. In dit jaarverslag is beschreven wat wij in 2022 hebben gedaan en bereikt. Bovendien is de financiële verantwoording over 2022 opgenomen.

Samenwerkingsprogramma

Waterbeheerders werken in samenwerking met andere overheden, bedrijven en burgers aan een optimale waterkwaliteit, -veiligheid, en -kwantiteit. Daarvoor moeten zij accuraat en snel kunnen reageren op veranderende omstandigheden. Zij moeten dus kunnen beschikken over betrouwbare informatie. Die informatie bevindt zich in allerlei bronnen. Het Informatiehuis Water maakt die op een eenvoudige en efficiënte manier toegankelijk.

Het Informatiehuis Water ontzorgt waterbeheerders en beleidsmakers bij het uitwisselen van waterinformatie.

Het Informatiehuis Water is een samenwerkingsprogramma van de waterbeheerders van Nederland: de waterschappen, de provincies en Rijkswaterstaat. Het huidige samenwerkingsprogramma loopt tot en met 2028.

Resultaten 2022

Basistaken

In 2022 heeft het Informatiehuis Water de uitvoering van de basistaken voortgezet en is een stapsgewijze vernieuwing ingezet. Onze basistaken bestaan uit het beheren en onderhouden van de Aquo-standaard, het coördineren van de informatiestromen voor waterveiligheid, grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteit en het beheren en onderhouden van de informatiesystemen de informatiesystemen Aquo-kit, Waterkwaliteitsportaal en ROR-portaal.

Enkele *high lights* uit 2022 zijn:

- De Aquo-standaard (Aquo) is verder geactualiseerd en is de toegankelijkheid van de standaard via de Aquo Wiki geoptimaliseerd.
- Dankzij de gezamenlijke inspanning van Rijkswaterstaat en het Informatiehuis Water heeft Nederland als eerste lidstaat op 28 juni 2022 de EU-rapportage over de Stroomgebiedbeheerplannen (SGBP) 2022-2027 succesvol afgeleverd.
- Met behulp van het WKP en ondersteunende tooling is de KRW-rapportage succesvol gerealiseerd.
- De 1e beoordelingsronde primaire Waterkeringen (LBO1), die liep van 2017 t/m 2022, is afgerond.
- Het vernieuwingstraject van het Waterkwaliteitsportaal is voorbereid.
- Na een Europese aanbesteding is het applicatiebeheer overgedragen aan een ander ICT-bedrijf; de DeltaCombinatie.

Bijkomende taken

Het Informatiehuis Water heeft haar toegevoegde waarde in de watersector bewezen. Dit heeft geresulteerd in de opdracht tot een aantal andere (bijkomende) taken vanuit de partners.

- Het Informatiehuis Water nam op voorstel van het Interprovinciaal Overleg (IPO) het beheer van het Droogteportaal over van de Projectgroep Droogte Hoge Zandgronden van de provincie Noord-Brabant.
- De uitvoeringsafspraken tussen de Stuurgroep Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en het Informatiehuis Water over de aansturing en financiering van het Waterveiligheidsportaal zijn hernieuwd en uitgewerkt in een samenwerkingsovereenkomst voor de periode 2023-2028.

- In de pilot 'Informatieschermen Droogte en Wateroverlast (D&W) Amsterdam-Rijnkanaal en Noordzeekanaal', onderdeel van het programma Slim Watermanagement, zijn de brongegevens van waterschappen volgens de FAIR-principes beschikbaar gemaakt.
- Sinds 1 januari 2022 ligt het beheer van de Digitale Delta API's (DD API) bij het Informatiehuis Water. Hiermee is de toepassing van de Aquo-standaard geborgd en zijn de uitwisseling van gegevens volgens de FAIR-uitgangspunten en van bronhouderschap met directe uitwisseling zonder (tussen)opslag vereenvoudigd.

Deze verbreding van het takenpakket tekent de ontwikkeling die zich in de watersector afspeelt.

Servicedesk Informatiehuis Water

Ook in 2022 heeft de Servicedesk ervoor gezorgd dat klanten en gebruikers zo goed en efficiënt mogelijk ondersteund worden. Daarnaast is (projectmatige) ondersteuning geboden aan de experts van het Informatiehuis Water en zijn acties in gang gezet die tot doel hebben de efficiency en kwaliteit van de dienstverlening door de Servicedesk Informatiehuis Water te verbeteren.

Financiële verantwoording

De begroting over 2022 bedroeg € 4.111.304,-. Hiervan is € 17.438,- niet besteed. Dit bedrag wordt in 2023 ingezet.

Overige resultaten

Omdat opdrachten en taken van het Informatiehuis Water langjariger en breder worden is in 2022 onder meer gewerkt aan:

- *Aanvulling van de governance*
Er is een directiestatuut opgesteld en vastgesteld waarin nadere afspraken zijn vastgelegd over verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het directeurenoverleg en de programmamanager, gebaseerd op de Samenwerkingsafspraken IHW 2022-2028.
- *Verbreding van de financiële scope*
Er is een meerjarenbegroting t/m 2028 opgesteld. Hierin zijn de financiële afspraken met de partners en de financiële scope van het Informatiehuis Water vastgelegd.
- *Vernieuwing van de communicatiestrategie*
Inclusief de herformulering van onze visie, missie en kernwaarden. In 2022 is gestart met de implementatie van de vernieuwde communicatieaanpak.

2 Het Informatiehuis Water

Het Informatiehuis Water ontzorgt waterbeheerders en beleidsmakers bij het uitwisselen van waterinformatie.

2.1 Samenwerkingsprogramma

Het Informatiehuis Water is een samenwerkingsprogramma van de waterbeheerders van Nederland: de waterschappen, de provincies en Rijkswaterstaat.

De partners willen de dienstverlening van het Informatiehuis Water op het gebied van standaardisatie en informatie-uitwisseling via portalen langjarig continueren. Het huidige samenwerkingsprogramma loopt tot en met 2028.

2.2 Rol van het Informatiehuis Water

Waterbeheerders werken in samenwerking met andere overheden, bedrijven en burgers aan een optimale waterkwaliteit, -veiligheid, en -kwantiteit. Daarvoor moeten zij accuraat en snel kunnen reageren op veranderende omstandigheden. Zij moeten dus kunnen beschikken over betrouwbare informatie. Die informatie bevindt zich in allerlei bronnen. Het Informatiehuis Water maakt die op een eenvoudige en efficiënte manier toegankelijk.

Dat doen we door het beschikbaar stellen van een open standaard, die de uitwisseling van waterdata vergemakkelijkt. En door waterdata te verzamelen en samen te brengen tot eenduidige en betrouwbare informatie voor een integraal, landelijk beeld. We maken de waterinformatie toegankelijk voor derden met behulp van informatieproducten, zoals de jaarlijkse overzichten oppervlaktewaterkwaliteit, meetgegevens en rapportage grondwaterkwaliteit, KRW-factsheets en SGBP-achtergronddocumenten en -kaarten.

Het Informatiehuis Water is geen broneigenaar van data en geeft geen duiding of waardering aan informatie, maar geeft de informatie feitelijk weer.

Standaardisatie

De Aquo-standaard maakt het mogelijk om op een uniforme manier gegevens uit te wisselen tussen partijen die betrokken zijn bij waterbeheer. Dankzij deze standaard is het mogelijk om met de data van verschillende waterbeheerders landelijk dekkende informatie te geven. Het eenvoudig en eenduidig delen van informatie levert voordeel op in tijd en geld en draagt daarmee bij aan de kwaliteit van het waterbeheer.

Aquo is een voor overheidsorganisaties verplichte open standaard volgens het 'Pas toe of leg uit'- beleid van het Forum Standaardisatie. De Aquo-standaard is ontwikkeld en wordt beheerd door het Informatiehuis Water. Gebruikers worden ondersteund en betrokken bij de actualisatie van de standaard.

Procesondersteuning

Onze diensten bestaan uit procesondersteuning bij diverse informatiestromen voor waterkwaliteit, -veiligheid en -kwantiteit. We ondersteunen waterbeheerders bij het opmaken van landelijke informatie-overzichten voor grond- en oppervlaktewater. Deze overzichten worden gebruikt voor landelijke en Europese rapportages.

Sinds 2010 verzorgt het Informatiehuis Water de rapportages voor de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Ook beheren we landelijke bestanden met waterkwaliteit- en waterveiligheidsgegevens, zoals het Nationale Basisbestand Primaire Waterkeringen (NBPW).

Beheer en onderhoud informatiesystemen

In 2022 beheerde en onderhield het Informatiehuis Water de informatiesystemen Aquo-kit, Waterkwaliteitsportaal, Waterveiligheidsportaal, Droogteportaal en ROR-portaal. Deze zijn gericht op het verbeteren van de informatiestromen tussen waterbeheerders ter voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het waterbeleid.

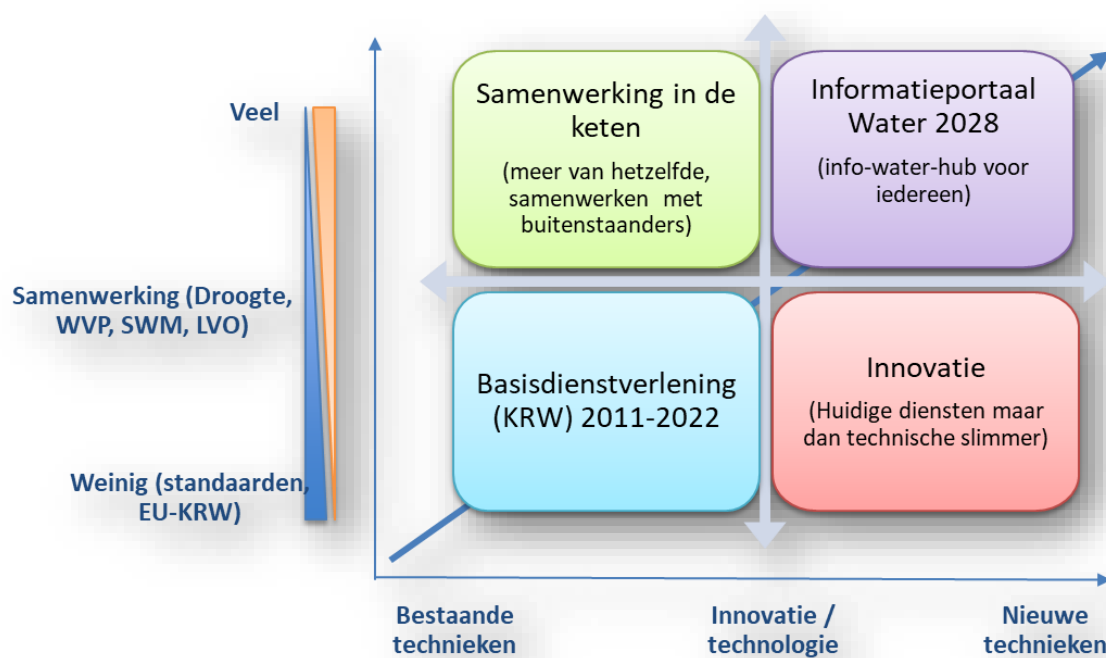
Met het toetsinstrument voor de waterkwaliteit - de Aquo-kit - kunnen waterbeheerder zelf hun chemische, fysische en ecologische meetgegevens toetsen aan Europese en landelijke normen. Het Informatiehuis Water zorgt ervoor dat via het Waterkwaliteitsportaal al deze data verzameld, uitgewisseld en gerapporteerd kunnen worden volgens de regels en voorschriften van de Europese Commissie.

Bundeling data tot informatieproducten

We bundelen de data over waterveiligheid en waterkwaliteit en maken hier consistente, overzichtelijke informatieproducten van. Dit doen we voor diverse landelijke en Europese rapportages. Het gaat altijd om gegevens die de waterbeheerders aanleveren bij het Informatiehuis Water; wij bewerken de gegevens niet. Voorbeelden van deze producten zijn de jaarlijkse overzichten oppervlaktewaterkwaliteit, meetgegevens en rapportage grondwaterkwaliteit, KRW-factsheets en SGBP-achtergronddocumenten en -kaarten.

2.3 Toenemende betekenis van het Informatiehuis Water

De Aquo-standaard en het beheer van de portalen vormen de basistaken van het Informatiehuis Water. Om deze taken goed uit te kunnen voeren stellen de partners jaarlijks personeel en budget beschikbaar.

Ontwikkelingen in de watersector

Het Informatiehuis Water beschikt over een team van deskundige medewerkers. Klantgericht anticiperen en reageren zij op vragen en wensen van gebruikers bij de partners en zorgen zij voor betrouwbare standaarden, systemen, portalen en informatie/rapportage. Dit geheel vormt de kracht en basis van het Informatiehuis Water.

Het Informatiehuis Water heeft haar toegevoegde waarde in de watersector bewezen. Dit heeft geresulteerd in de opdracht tot een aantal andere (bijkomende) taken vanuit de partners, zoals het beheer van het Waterveiligheidsportaal, het Droogteportaal en Slim Watermanagement/FAIR. Deze verbreding van het takenpakket tekent de ontwikkeling die zich in de watersector afspeelt.

Betrouwbare data en informatie worden steeds belangrijker en mede door nieuwe wet- en regelgeving komt de nadruk steeds meer te liggen op standaardisatie, uitwisseling van data en op landelijke rapportages over de uitvoering van het waterbeheer. De betekenis van het Informatiehuis Water neemt hierdoor toe.

Omdat opdrachten en taken van het Informatiehuis Water langjariger en breder worden is in 2022 ook gewerkt aan:

- **Aanvulling van de governance**
Er is een directiestatuut opgesteld en vastgesteld. Hierin zijn nadere afspraken vastgelegd over verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het directeurenoverleg en de programmamanager, gebaseerd op de Samenwerkingsafspraken IHW 2022-2028. Met het statuut ontstaat meer flexibiliteit in de omgang met nieuwe, bijkomende taken van het Informatiehuis Water vanuit één of meerdere partners.
- **Verbreding van de financiële scope**
In 2022 is de meerjarenbegroting t/m 2028 opgesteld. Hierin zijn de financiële afspraken met de partners en de financiële scope van het Informatiehuis Water vastgelegd.
- **Vernieuwing van de communicatiestrategie**
Zie paragraaf 2.4.

Deze ontwikkelingen zijn samengevat in onderstaande figuur:

2.4 Wat zeggen wij en wat zeggen anderen over het Informatiehuis Water?

In januari-februari 2022 hebben we een onderzoek uitgevoerd bij onze stakeholders; partners, klanten en medewerkers. Aanleiding was de uitwerking van een vernieuwde communicatiestrategie. Het doel van het onderzoek was om bij de stakeholders na te gaan of er issues zijn die het succes van het programma Informatiehuis Water in de weg kunnen staan en die met communicatie kunnen worden opgelost. Het onderzoek is uitgevoerd met een enquête en een aantal verdiepende gesprekken. De belangrijkste conclusies waren:

Goed bezig!

- De **werksfeer** binnen Informatiehuis Water is positief, deskundig en gedreven. Er wordt fijn samengewerkt. De **service en deskundigheid** van de medewerkers wordt gezien en gewaardeerd.
- Het **doel, het nut en de noodzaak van het Informatiehuis Water** staan niet ter discussie. Producten en diensten van Informatiehuis Water zijn relevant.
- De **Aquo-standaard, Aquo-kit**, het Waterkwaliteitsportaal en KRW worden **gewaardeerd en zijn nodig** om aan (wettelijke) verplichtingen te kunnen voldoen.
- De **betrouwbaarheid en kwaliteit van de diensten en producten** van het Informatiehuis Water wordt gewaardeerd.
- De **droombeeld voor de watersector** van het Informatiehuis Water sluit aan op die van de gebruikers en samenwerkingspartners.

Werk aan de winkel

- Het **ideale toekomstbeeld** van programmeer- en samenwerkingspartners voor het Informatiehuis Water (= de verbinder of de regisseur) sluit niet helemaal aan op de behoefte van de klanten/gebruikers.
- Gebruikers zouden **meer klantgerichtheid** (denken, opereren en communiceren vanuit het perspectief van de gebruiker) willen ervaren.
- De **bekendheid van het Informatiehuis Water** bij samenwerkingspartners is op bestuurlijk niveau onder de maat. Risico: het Informatiehuis Water wordt minder vaak ingeschakeld dan zou kunnen en: onbekend maakt onbemind.
Meer dan de helft van de klanten en samenwerkingspartners weet niet dat Informatiehuis Water een samenwerkingsverband van 3 partijen is.
- Meer **doelgroepsspecifieke communicatie** is gewenst.

2.5 Vernieuwde visie, missie en kernwaarden

Uit deze enquêteresultaten kwam naar voren dat de visie, missie en kernwaarden van dat moment onvoldoende werden herkend door onze stakeholders en onvoldoende werden gedragen door de medewerkers. Daarom zijn deze, evenals onze gezamenlijke ambitie, in aantal sessies met de programmeamleden van het Informatiehuis Water opnieuw gedefinieerd.

Wat willen we bereiken?

De gezamenlijk gedefinieerde **ambitie** bevat 2 speerpunten:

- Het Informatiehuis Water wil binnen de watersector de onbetwiste en centrale facilitator van waterinformatie zijn.
- De samenwerkingspartners zijn bekend met en staan positief tegenover het doel, de rol, de visie en missie en de ambities van het Informatiehuis Water:
 - Waterbeheerders en -beleidsmakers weten het Informatiehuis Water te vinden voor passende opdrachten en hulpvragen.
 - Samenwerkingspartners op bestuurlijk niveau zijn tevreden over wat hun investering in het Informatiehuis Water oplevert, maken er gebruik van en dragen dit uit.
 - Gebruikers weten welke inspanning het Informatiehuis Water levert (en welke niet) en waarom, begrijpen welke inspanning van hen gevraagd wordt en waarom en voelen zich geholpen en gesteund bij het leveren van die inspanning.
 - Gebruikers, samenwerkingspartners en programmeer- en samenwerkingspartners ervaren een gezamenlijke, positieve en constructieve krachtenbundeling bij het voldoen aan opdrachten, maatschappelijke opgaves en wettelijke verplichtingen.

Wat is onze toekomstdroom?

Visie: Waterbeheerders zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit, beschikbaarheid en veiligheid van water en andere organisaties en burgers dragen hieraan bij. Zij kunnen hiervoor continu beschikken over eenduidige en betrouwbare waterinformatie. Het Informatiehuis Water maakt die op een eenvoudige en efficiënte manier toegankelijk.

Hoe maken we de visie waar?

Missie: Het Informatiehuis Water ontzorgt waterbeheerders en beleidsmakers bij het uitwisselen van waterinformatie.

Wat zijn onze normen en waarden?

Een drietal kernwaarden vormen de leidraad in ons gedrag in ons dagelijks werk:

Deskundig > multidisciplinair team

We weten alles van het efficiënt uitwisselen en het toegankelijk maken van informatie. De mensen in ons multidisciplinaire team zijn echte professionals die beschikken over relevante kennis en ervaring en die goed zijn in wat ze doen.

Klantgericht > individuele teamleden

We hebben oog voor hoe mensen en organisaties werken en voor veranderingen in onze omgeving. We houden onze meerwaarde scherp in de gaten en passen onze dienstverlening en rol waar nodig tijdig aan. Met persoonlijk contact proberen we te ervaren wat bij de gebruiker leeft en van daaruit passende oplossingen te bedenken.

Betrouwbaar > producten en diensten

We doen wat we beloven. Waterbeheerders kunnen erop rekenen dat wij hen ontzorgen bij het inwinnen, de veilige opslag en het zorgvuldige en tijdige gebruik van waterinformatie. Dat doen we met betrouwbare producten, systemen en dienstverlening.

2.6 Communicatieaanpak: Doen wat we zeggen en zeggen wat we doen

Op basis van de onderzoeksresultaten en gesprekken met programmateamleden is een communicatieaanpak uitgewerkt. Deze heeft het motto 'Doen wat we zeggen en zeggen wat we doen' meegekregen. De vernieuwde aanpak geeft richting aan ons gedrag en onze interactie met bestuurders en (potentiële) gebruikers en kenmerkt zich door:

- Doelgroepgerichte communicatie met een krachtige, overkoepelende kernboodschap zorgt ervoor dat stakeholders weten waarvoor zij bij het Informatiehuis Water terecht kunnen, wat zij mogen verwachten en wat de toegevoegde waarde van het Informatiehuis Water is.
- We implementeren een eenduidige 'stijl van het huis' (symboliek, gebruik van logo en pay-off, vormgeving, tone of voice, etc.) om het programma sterker, duidelijker en meer herkenbaar te positioneren. Hierin komen missie en kernwaarden duidelijk tot uiting.
- Doelgroepgerichte en -specifieke inzet van communicatiemiddelen.

In 2022 is gestart met de implementatie van de vernieuwde communicatieaanpak. Dit zal in 2023 verder worden uitgewerkt en doorgezet.

3 Resultaten, successen en lessons learned in 2022

In 2022 heeft het Informatiehuis Water de uitvoering van de basistaken voortgezet en is een stapsgewijze vernieuwing ingezet. Daarnaast zijn een aantal bijkomende taken uitgevoerd.

3.1 Aquo-standaard

De Aquo-standaard (Aquo) is de Nederlandse standaard voor het uitwisselen van gegevens binnen de watersector. Dankzij de Aquo-standaard is het mogelijk om op een uniforme en efficiënte manier gegevens uit te wisselen tussen partijen en computersystemen die betrokken zijn bij waterbeheer.

Beheer en onderhoud

De Aquo-standaard wordt beheerd en onderhouden op basis van de wensen van gebruikers; zij dienen hiervoor wijzigingsvoorstellen in. En ook door nieuwe wet- en regelgeving en (inter)nationale ontwikkelingen is het nodig de Aquo-standaard regelmatig bij te werken.

In 2022 is de standaard verder geactualiseerd. Er zijn 122 wijzigingen doorgevoerd in 2 update-rondes:

1. In updaterronde 2022-06 hebben we 52 wijzigingsvoorstellen doorgevoerd en
2. in updaterronde 2022-12 hebben we 70 wijzigingsvoorstellen doorgevoerd.

Lesson learned - Niet alle wijzigingsaanvragen zijn uitvoerbaar in het kader van beheer en onderhoud. Soms zijn een meer projectmatige aanpak en extra middelen (tijd en geld) nodig en moet de aanvraag daarom eerst aan de partners worden voorgelegd. Dit schuiven we soms langdurig voor ons uit. Wij moeten dergelijke gevallen eerder aan de partners voorleggen, zodat eerder een keuze gemaakt wordt om de aanvraag al dan niet te honoreren en de realisatie ook eerder kan starten.

Betrokkenheid gebruikers

- Het gebruikersoverleg Aquo heeft als doel gebruikers te informeren over ontwikkeling in de Aquo-standaard. In 2022 vond dit overleg 2 keer (1x online en 1x hybride) plaats.
- In 2022 werd 3 keer een introductie Aquo-standaard voor nieuwe gebruikers georganiseerd.
- De sessie zoekmogelijkheden & programmeren in de Aquo Wiki wordt speciaal georganiseerd voor systeembeheerders. In 2022 vond deze bijeenkomst 3x plaats.
- Een expertgroep (EG) adviseert het Aquo-beheerteam over voorgestelde, inhoudelijke wijzigingen op de Aquo-standaard. De leden van de expertgroepen vertegenwoordigen alle Aquo-gebruikers en zorgen er met hun kennis voor dat de Aquo-standaard duidelijk, correct en beheersbaar blijft. Er zijn vier expertgroepen: de EG Afvalwaterketen, EG Chemie, EG Ecologie en EG Waterveiligheid/-systeem. In 2022 kwamen zij een aantal keren bijeen om de ingediende wijzigingen te bespreken.

Nieuw in 2022: Bij wijze van experiment zijn de expertgroepen in 2022 tussen de bijeenkomsten door online/via Teams geraadpleegd over wijzigingsvoorstellen. Er wordt hiermee gezocht naar mogelijkheden om expertgroepen meer in hun rol te zetten en beter te faciliteren. Eind 2022 is ook een enquête onder de expertgroepleden uitgezet, eveneens met als doel na te gaan hoe het wijzigingsproces kan worden verbeterd en de inzet van de expertgroepen hierin. De resultaten komen begin 2023 beschikbaar.

- Een technische werkgroep (TW) adviseert het Centraal College van Deskundigen-Datastandaarden over het al dan niet doorvoeren van een wijziging aan de Aquo-standaard. Er zijn 2 technische werkgroepen: de TW Metingen en de TW Aquo. In 2022 kwamen de technische werkgroepen 2 keer bij elkaar.
- Wijzigingen met grote en middelgrote impact worden voor goedkeuring voorgelegd aan het Centraal College van Deskundigen Datastandaarden (CCvD) voordat ze doorgevoerd worden in de standaard. Ook worden alle wijzigingen met kleine impact ter bekrachtiging voorgelegd aan het CCvD. In 2022 kwam het CCvD 4 keer bij elkaar, 2x informatief en 2x voor besluitvorming over wijzigingsvoorstellen.
- In het kader van meer doelgroepgerichte communicatie (par. 2.6) is in 2022 gestart met aanpassing van de Aquo-website en is de reguliere Aquo-nieuwsbrief vervangen door een Aquo Informatiebulletin. Dit wordt alleen uitgebracht als er specifiek, belangrijk en relevant nieuws is voor gebruikers van de Aquo-standaard. Overig nieuws over de Aquo-standaard wordt met de nieuwsbrief van het Informatiehuis Water verspreid.

Doorontwikkeling en vernieuwing

Het Aquo-team streeft voortdurend naar optimalisatie van de toegankelijkheid van de standaard via de Aquo Wiki. In 2022 zijn hiervoor de volgende acties uitgevoerd:

- In de Aquo Wiki zijn domeinwaarden aan begrippen gekoppeld. Eind 2022 was deze actie gevorderd t/m de letter P, in 2023 ronden we dit af. Door deze koppeling wordt het zoeken naar de definitie van een domeinwaarde eenvoudiger en bereiden we de Aquo-standaard voor op de doorontwikkeling tot een ontologie.
- In januari 2022 is een compleet herziene versie van de praktijkrichtlijn Aquo Begrippen opgeleverd. In dit document wordt de opbouw van de begrippen in de Aquo Wiki toegelicht. Dit biedt gebruikers en beheerders inzicht in hoe de begrippen in de Aquo-standaard worden beheerd en gebruikt.

Aansluiting op internationale en nationale standaarden

(Geo-)Standaardisatie is een internationaal proces. Veranderingen in standaarden en modellen op internationaal en Europees niveau werken door op nationaal niveau. De Aquo-standaard sluit hierop aan. De vraagstukken die binnen de watersector opgelost moeten worden, staan namelijk niet op zichzelf. Ze hebben een relatie met andere omgevingen en, daardoor, ook met andere standaarden. Aansluiting bij internationale en nationale referentiestandaarden zorgen ervoor dat met de Aquo-standaard een integrale werkwijze en maximale gegevensuitwisseling mogelijk is.

BOMOS is een Beheer- en OntwikkelModel voor Open Standaarden. Van origine is het beheer van de Aquo-standaard gebaseerd op het BOMOS-model. Het BOMOS-model wordt beheerd door Logius dat in 2022 het beheer weer actief heeft opgepakt. Het Aquo-team neemt deel aan de klankbordgroep die betrokken is bij de ontwikkeling van een nieuwe versie van het BOMOS-model. Zo brengen wij onze ervaring met het beheer van een Open Standaard in en leren we gelijktijdig van andere standaardbeheerders hoe we elementen van BOMOS nog meer in Aquo kunnen toepassen.

3.2 Coördineren informatiestromen

Het Informatiehuis Water coördineert de informatiestromen voor waterkwaliteit en waterveiligheid. We verzamelen en bundelen gegevens, die onder meer leiden tot landelijke beelden voor de Kaderrichtlijn Water, de Landelijk Enquête Waterkwaliteit en het Nationaal Basisbestand Primaire Waterkeringen. Dit doen we door het bieden van procesmanagement en ondersteuning aan de waterbeheerders. De verzamelde en gebundelde informatiesets worden gebruikt voor landelijke en Europese rapportages.

3.2.1 Informatiestroom Waterkwaliteit

In de Nederlandse wateren worden chemische, biologische en fysische metingen gedaan. Aan de hand hiervan wordt de waterkwaliteit beoordeeld. Het Informatiehuis Water ondersteunt de waterbeheerders (waterschappen, provincies en Rijkswaterstaat) bij het opmaken van landelijke informatie-overzichten over grond- en oppervlaktewater. Hierdoor hebben waterbeheerders inzicht in de waterkwaliteit en is het ministerie in staat om aan de wettelijke rapportageplichten te voldoen.

Informatievoorziening voor de Kaderrichtlijn Water

Dankzij de gezamenlijke inspanning van Rijkswaterstaat en het Informatiehuis Water heeft Nederland als eerste lidstaat op 28 juni de EU-rapportage over de Stroomgebiedbeheerplannen (SGBP) 2022-2027 succesvol afgeleverd. Hiervoor is een intensief proces uitgevoerd van gegevensinwinning en omzetting van KRW-informatie in het door de EU vereiste rapportageformat.

Op 19 augustus heeft de Europese Commissie alle onderdelen van de rapportage 'technisch geaccepteerd'. Daarmee is de rapportage definitief afgerond.

KRW-toestandsbeoordeling

De Kaderrichtlijn Water (KRW) is een Europese richtlijn over de kwaliteit van het oppervlaktewater en grondwater. De toestand van de KRW-oppervlaktewaterlichamen wordt elk jaar door de waterbeheerders beoordeeld. Bij grondwater vindt elke 6 jaar een formele KRW-toestandsbeoordeling plaats en tussentijds, na 3 jaar, een 'KRW-tussentoets'.

Voor de KRW-grondwaterlichamen is in 2022 door het Informatiehuis Water een tussentoets KRW-grondwater chemie uitgevoerd. Hiervoor zijn alle recente meetgegevens (2021-2022) van de provincies ingezameld en omgezet naar het IM-metingen formaat en in Aquo-kit getoetst. Daarna is een KRW-beoordeling van de chemische toestand gedaan en zijn rapportages gemaakt.

Ter voorbereiding op de KRW-toestandsbeoordeling van oppervlaktewaterlichamen in 2023 is in 2022 gestart met het verbeteren van de kwaliteit van de biologische waterkwaliteitsnormen; de zogenaamde 'maatlaten'. Er zijn controlerapporten ontwikkeld over de Taxa Waterbeheer Nederland (TWN) en de tekortkomingen in de implementatie van de TWN in de maatlaten. Met Rijkswaterstaat en de Stowa zijn procesafspraken gemaakt om de maatlaten begin 2023 bij te werken.

Lees ook:

- [Uitvoering KRW-toestandsbepaling vernieuwd | Informatiehuis Water \(ihw.nl\)](#)
- [Gedetailleerd inzicht in toestand oppervlaktewater met KRW Dashboard Drenthe | Informatiehuis Water \(ihw.nl\)](#)

Vorbereiding rapportage Kaderrichtlijn Marien

Ter voorbereiding op de EU-rapportage 2024 voor de Kaderrichtlijn Marien (KRM) hebben het Informatiehuis Marien en het Informatiehuis Water gegevens over de chemische monitoring en toestand van KRW-waterlichamen in de kustzone getransformeerd naar het benodigde EU-rapportageformaat.

Hiermee is bereikt dat voor verschillende Europese rapportages waar mogelijk dezelfde brongegevens zijn gebruikt. We hebben ervaren dat een waardevolle samenwerking als deze niet mogelijk is zonder goede datasystemen en specialisten die ermee kunnen werken.

Landelijke Enquête Waterkwaliteit

Het Informatiehuis Water verzorgt jaarlijks de Landelijke Enquête Waterkwaliteit (LEW). Hierbij worden chemische en biologische monitoringresultaten van oppervlaktewater ingezameld in het kader van 'enkelvoudig inwinnen, meervoudig gebruik'.

In 2022 zijn door het Informatiehuis Water alle data uit oude gegevensbestanden opgenomen in één database, waardoor voortaan eenvoudiger aan gegevensverzoeken kan worden voldaan. Hiermee is vooruitgelopen op de ontsluiting van waterkwaliteitsgegevens via een vernieuwd Waterkwaliteits-portaal. Bovendien zijn met de techniek van het data-integratieplatform FME diverse automatische controlerapporten ontwikkeld om de kwaliteit van de data in beeld te brengen en waar nodig te corrigeren.

3.2.2 Informatiestroom Waterveiligheid

Dijken op orde, data op orde! Het Informatiehuis Water ondersteunt de informatie-uitwisseling rond de processen Beoordeling en Versterking van de primaire waterkeringen in Nederland en ondersteunt zowel dataleveranciers als afnemers van data van het Waterveiligheidsportaal (WVP).

Landelijke Beoordeling primaire waterkeringen Overstromingskansen

In 2022 is de 1e beoordelingsronde primaire Waterkeringen (LBO1) afgerond, die liep van 2017 t/m 2022. Alle waterkeringsbeheerders hebben hun beoordelingsrapportages succesvol via het Waterveiligheidsportaal kunnen aanbieden bij de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILenT). De informatie over de toestand van de primaire waterkeringen in het WVP vormt de basis voor de rapportage van het Landelijk Veiligheidsbeeld dat door de minister van IenW aan de Tweede Kamer wordt aangeboden.

Gelijktijdig zijn voorbereidingen getroffen voor de volgende beoordelingsronde (LBO2) in het programma Beoordelings- en Ontwerp Instrumentarium primaire waterkeringen (BOI 2023), die gaat lopen van 2023 t/m 2035. Het programma BOI 2023 moet het instrumentarium van waterkerings-beheerders op orde brengen en de doorontwikkeling ervan verzorgen ten behoeve van de nieuwe beoordelingsronde.

Het Informatiehuis Water heeft in 2022 actief in het programma meegedraaid in de Werkgroep Gegevensmanagement om de noodzakelijke aanpassingen aan het Waterveiligheidsportaal vroegtijdig in kaart te brengen en de data-uitwisseling tussen het aangepaste beoordelingsinstrumentarium en het Waterveiligheidsportaal te borgen.

In het kader van de 2e beoordelingsronde is in 2022 ook het draaiboek Landelijke Beoordeling Primaire Waterkeringen geactualiseerd. Het draaiboek bevat de bestuurlijke afspraken tussen de bij de uitvoering van deze beoordeling betrokken partijen. Het geeft bovendien invulling aan wat over de beoordeling van primaire waterkeringen is opgenomen in de Omgevingswet, het Besluit Kwaliteit Leefomgeving, de Omgevingsregeling en de toelichting(en) hierop. Het Informatiehuis Water was verantwoordelijk voor de inhoud van hoofdstuk 10: Informatie-uitwisseling. Hierin zijn duidelijke afspraken over de rol van het Waterveiligheidsportaal in de nieuwe beoordelingsronde vastgelegd.

Nationaal Basisbestand Primaire Waterkeringen

In het Nationaal Basisbestand Primaire Waterkeringen (NBPW) staat de ligging van alle primaire waterkeringen in Nederland. De wettelijke veiligheidsnormen (Waterwet) zijn hieraan gekoppeld. De beoordeling van de waterkeringen aan de normen vindt plaats op basis van deze bestanden. En ook de versterkingsprojecten in de programmering van de Stuurgroep Hoogwaterbeschermings-programma (HWBP) worden hieraan gekoppeld. Het Nationaal Basisbestand vormt zo de 'backbone' in het ketenproces van de waterkeringsbeheerders.

Het Informatiehuis Water beheert het Nationaal Basisbestand Primaire Waterkeringen in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. In opdracht van het Directoraat Generaal Water en Bodem (DGWB) stellen we de Nationale Basisbestanden Primaire Waterkeringen (NBPW) samen. Deze actualisatie is een continu proces.

3.3 Informatiesystemen

In 2022 beheerde en onderhield het Informatiehuis Water de informatiesystemen Aquo-kit, Waterkwaliteitsportaal, Waterveiligheidsportaal en ROR-portaal. Bovendien nam het Informatiehuis Water op voorstel van het Interprovinciaal Overleg (IPO) het beheer van het Droogteportaal over van de Projectgroep Droogte Hoge Zandgronden van de provincie Noord-Brabant.

Het applicatiebeheer van de systemen wordt verzorgd door partner Rijkswaterstaat en is uitbesteed in een mantelcontract voor tientallen applicaties. In 2022 is na een Europese aanbesteding het applicatiebeheer overgedragen aan een ander ICT-bedrijf; de DeltaCombinatie. In het najaar heeft de overdracht van het beheer plaatsgevonden. De intake van de applicaties heeft geresulteerd in een aantal bevindingen die in het reguliere applicatiebeheer zullen worden opgepakt. Voor het Waterkwaliteitsportaal (versie 2.9) is bij de intake bevestigd dat de applicatie aan het einde van haar levensduur is.

De gebruikersondersteuning voor de informatiesystemen blijft ongewijzigd verlopen via de Servicedesk Informatiehuis Water.

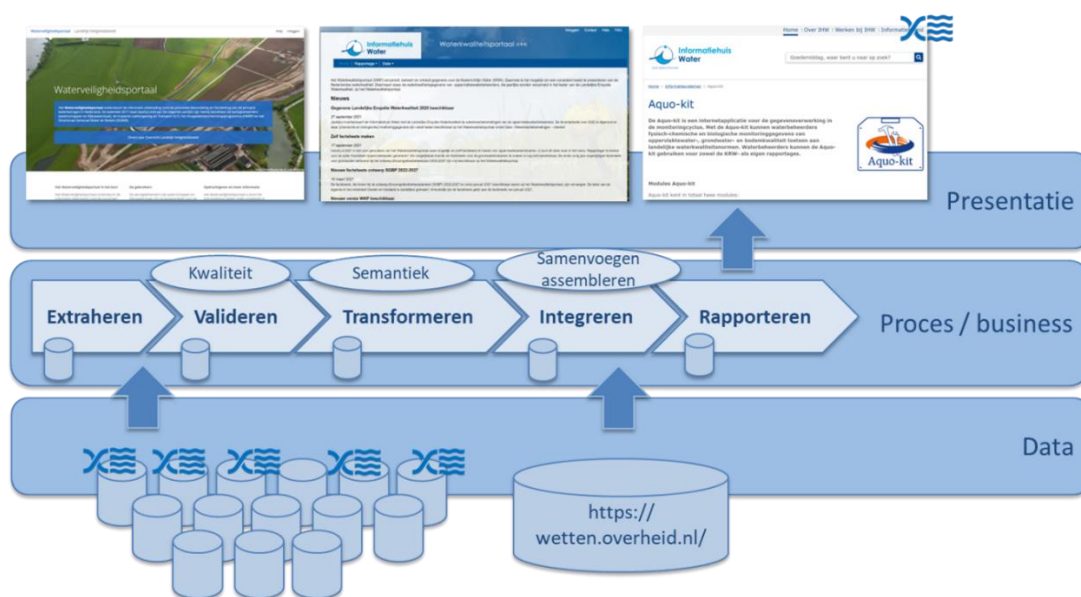
Het technische beheer (hosting) van het Waterveiligheidsportaal (WVP) wordt uitgevoerd door de DeltaCombinatie. Bij Aquo-kit en WKP2.9 is dit uitbesteed aan een provider via Het Waterschapshuis. In 2022 is de acceptatieomgeving van Aquo-kit ondergebracht bij partner Rijkswaterstaat.

3.3.1 Opzet IHW-architectuur

Het Informatiehuis Water werkt met een architectuur waarbij wordt gestuurd op hergebruik en samenhang. Het Informatiehuis Water stelt informatieproducten beschikbaar die het resultaat zijn van een proces van data ophalen, data beoordelen (kwaliteit en betekenis), data samenvoegen en data presenteren. Dit proces is voor alle portalen die het Informatiehuis Water beheert in meerdere en mindere mate van toepassing. Het presenteren is, op technische niveau, voor alle portalen vergelijkbaar.

Met dit in het achterhoofd heeft het Informatiehuis Water de keuze gemaakt bij haar toekomstige technische ontwikkelingen in te zetten op de implementatie van een integratiearchitectuur. Daarbij wordt gestuurd op uniformeren en hergebruik. In 2022 is hiervoor de referentiearchitectuur bepaald en zijn assessments uitgevoerd door onder meer Microsoft.

De technische doelarchitectuur noemen we een 'integratieplatform'. Met het integratieplatform kan het Informatiehuis Water haar klanten maximaal ondersteunen en kunnen nieuwe verzoeken voor informatieportalen veel efficiënter ondersteund worden. Voor alle verbetertrajecten zal deze integratie-architectuur gevolgd worden.

Het beoogde integratieplatform van het Informatiehuis Water op hoofdlijnen

3.3.2 Aquo-kit

De Aquo-kit is een internetapplicatie voor de gegevensverwerking in de monitoringcyclus van waterkwaliteitsbeleid. Met de Aquo-kit kunnen fysisch-chemische en biologische monitoring-gegevens van oppervlaktewater-, grondwater- en bodemkwaliteit op eenvoudige en een eenduidige manier door waterbeheerders getoetst worden aan landelijke waterkwaliteitsnormen.

Op 12 april 2022 vierden we de 10^e verjaardag van de Aquo-kit!

In de eerste helft van 2022 is versie 3.8 'Beheren Oordelen' van de Aquo-kit in productie genomen. De twee belangrijkste wijzigingen in deze versie zijn:

1. toevoeging van functionaliteit voor het beheren van (toestands-)oordelen voor oppervlaktewater- en grondwaterlichamen;
2. toevoeging van varianten op rekenregels voor de opname van de normgroep 'Gewasbeschermingsmiddelen conform Bestrijdingsmiddelen Atlas (BMA)'.

Met de Aquo-kit zijn in 2022 de volgende informatiestromen ondersteund:

- Landelijke Enquête Waterkwaliteit (LEW)
- KRW-monitoringprogramma oppervlaktewater
- KRW-doelen SGBP 2022-2027
- KRW-toestandsbeoordeling (oppervlaktewater en grondwater)

De Aquo-kit is een onderdeel van het Waterkwaliteitsportaal. In 2022 is gewerkt aan de vernieuwing van de database met waterkwaliteitsgegevens.

En halverwege juni 2022 werd een mijlpaal bereikt: de miljardste meetwaarde werd verwerkt in Aquo-kit! Omdat de 1.000.000.000^e meetwaarde de database ook alweer heeft verlaten wordt de direct daaropvolgende meetwaarde als miljardste meetwaarde beschouwd. Dat betrof de meting van 1 aal van 23 cm lang in de Friese wateren op 10 augustus 2021!

3.3.3 Waterkwaliteitsportaal

Met het Waterkwaliteitsportaal (WKP) worden waterkwaliteitsgegevens uitgewisseld. Het is voor waterbeheerders hét middel om correct en consistent te rapporteren over onder andere de Kaderrichtlijn Water (KRW). Dankzij het Waterkwaliteitsportaal is het mogelijk om één consistent landelijk beeld te presenteren van de Nederlandse waterkwaliteit. En om inzicht te geven in de stand van zaken bij de uitvoering van de KRW. In 2022 is met behulp van het WKP en ondersteunende tooling de KRW-rapportage succesvol gerealiseerd.

Doorontwikkeling en vernieuwing

In 2022 is het vernieuwingstraject van het Waterkwaliteitsportaal voorbereid. De aanpak is uitgewerkt in een projectidentificatiedocument (PID), de financiën zijn in kaart gebracht en er is een contract met de leverancier afgesloten. Het doel van de vernieuwing, die in 2023 zal starten, is om het WKP beter aan te laten sluiten op processen en de daarbij benodigde verwerkingsslagen bij de partners en het Informatiehuis Water. En de toegankelijkheid en bruikbaarheid van waterkwaliteitsgegevens te verbeteren. Zo kan het Informatiehuis Water haar rol als facilitator van informatiestromen efficiënter invullen.

Voorafgaand aan de doorontwikkeling is de website van het Waterkwaliteitsportaal vernieuwd. Hierop zijn de informatieproducten voor Oppervlaktewaterkwaliteit, Grondwaterkwaliteit en de Kaderrichtlijn Water (KRW) snel vindbaar. Het ontsluiten van deze data via services zal onderdeel vormen van de vernieuwing van het Waterkwaliteitsportaal.

3.3.4 Waterveiligheidsportaal

Het Waterveiligheidsportaal (WVP) ondersteunt de informatie-uitwisseling rond de processen Beoordeling en Versterking van de primaire waterkeringen in Nederland. In opdracht van de Stuurgroep Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) zorgt het Informatiehuis Water voor het functioneel beheer en de doorontwikkeling van het WVP.

In 2022 zijn de uitvoeringsafspraken tussen de HWBP en het Informatiehuis Water over de aansturing en financiering van het Waterveiligheidsportaal hernieuwd en uitgewerkt in een samenwerkingsovereenkomst voor de periode 2023-2028. In deze overeenkomst zijn taken, rollen, werkwijze en financiering transparant beschreven. De overeenkomst wordt in 2023 geformaliseerd.

Evaluatie Waterveiligheidportaal

In 2022 is bij de gebruikers van het Waterveiligheidsporaal een inhoudelijke evaluatie van de technische en functionele werking van het WVP uitgevoerd. Met deze evaluatie werd vastgesteld hoe het WVP momenteel gebruikt wordt en wat de positieve punten en verbetermogelijkheden zijn.

De evaluatieresultaten lieten duidelijk de meerwaarde zien die het WVP heeft voor de Nederlandse waterkeringszorg. Voor de componenten 'normeren', 'beoordelen' en 'landelijk veiligheidsbeeld' bestaat bij alle stakeholders geen twijfel over de waarde en rol van het WVP. Om de waarde van het WVP voor de onderdelen 'prioriteren en programmeren' en 'subsidie verlenen' te vergroten zijn in samenwerking met het HWBP een aantal verbetervoorstellen uitgewerkt. Na implementatie hiervan zal de module weer goed aansluiten bij de werkprocessen van HWBP en waterkeringsbeheerders.

Naar aanleiding van de evaluatieresultaten is besloten het gebruik van het Waterveiligheidsporaal in de Tweede Landelijke Beoordeling primaire waterkeringen Overstromingskansen (LBO2) voor te zetten (zie par. 3.2.2).

Doorontwikkeling en vernieuwing

Op basis van de adviezen uit de hierboven genoemde evaluatie van het Waterveiligheidsporaal is in 2022 ook besloten de huidige scope van het WVP tot en met 1 januari 2024 te handhaven en niet uit te breiden. Dit betekent dat er in 2022 geen nieuwe andere functionaliteit aan het portaal is toegevoegd.

3.4 Bijkomende taken

3.4.1 ROR-portaal

De Richtlijn Overstromingsrisico (ROR) is een Europese richtlijn waarin alle lidstaten afspraken hebben gemaakt om overstromingsrisico's te beperken. De ROR vraagt inzicht in het risico (de kans op een overstroming en het gevolg van een overstroming) en de maatregelen die een lidstaat neemt om het risico te beperken.

Op verzoek van Rijkswaterstaat heeft het Informatiehuis Water, na het verstrijken van de rapportagetermijn, het Maatregelenportaal ROR uitgeschakeld. Hierdoor worden de reguliere beheer- en onderhoudsinspanningen en bijbehorende kosten verlaagd. Het Informatiehuis Water heeft gezorgd voor een goede afhechting. Voor een nieuwe beoordelingsronde zullen we het portaal weer openstellen.

3.4.2 Droogteportaal

Het Droogteportaal is een online informatieportaal waarin informatie wordt getoond over de actuele droogte in Nederland (met nadruk op de hoge zandgronden van Zuid-, Midden- en Oost-Nederland). De informatie betreft het weer (mate van neerslag) en geeft waterbeheerders inzicht in de impact van het gebrek aan neerslag op de bodem, het grondwater en de voeding van sloten, beken en grotere waterlopen. De informatie wordt bepaald op basis van dagelijkse veld- en grondwaterstandsmetingen. De Landelijke Commissie Waterverdeling (LCW) maakt gebruik van het Droogteportaal voor haar Droogtemonitor ([Online Waterberichtgeving | Rijkswaterstaat \(rws.nl\)](https://www.rws.nl/online-waterberichtgeving)).

Het Droogteportaal is ontwikkeld door de Projectgroep Droogte Zandgronden (een samenwerking van KnowH2O, Stellaspark en KWR). In april 2022 heeft het Informatiehuis Water namens provincies en waterschappen het beheer van het Droogteportaal overgenomen van de Projectgroep.

Vooralsnog is alleen de aansturing en het budgetbeheer door de Projectgroep aan het Informatiehuis Water overgedragen. De overdracht van het technisch beheer wordt voorbereid, maar is voorlopig nog in goede handen bij de Projectgroep. Het Informatiehuis Water voert dus zelf nog geen aanpassingen door in het portaal.

Lees ook:

- [Toekomst Droogteportaal duurzaam geborgd bij Informatiehuis Water \(ihw.nl\)](https://www.ihw.nl/toekomst-droogteportaal-duurzaam-geborgd-bij-informatiehuis-water)

3.4.3 FAIR en Slim Watermanagement

De FAIR-uitgangspunten zijn: findability, accessibility, interoperability, and reusability (de vindbaarheid, toegankelijkheid, uitwisselbaarheid en herbruikbaarheid van data). Het Informatiehuis Water zorgt ervoor dat deze principes in de watersector worden ondersteund. Door gebruik te maken van de FAIR-principes maken we het elkaar makkelijker om bij elkaars data te komen.

In de pilot 'Informatieschermen Droogte en Wateroverlast (D&W) Amsterdam-Rijnkanaal en Noordzeekanaal', onderdeel van het programma Slim Watermanagement, zijn de brongegevens van waterschappen volgens de FAIR-principes beschikbaar gemaakt. De betrokken waterbeheerders (hoogheemraadschap van Rijnland, hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, waterschap Amstel, Gooi en Vecht en Rijkswaterstaat) zijn enthousiast over de aanpak. Uit de pilot bleek dat FAIR haalbaar is en dat standaarden (zoals de Aquo-standaard) belangrijk en essentieel zijn bij de informatie-uitwisseling.

Het Informatiehuis Water was daarnaast medeauteur van de Globale Architectuurschets voor de te ontwikkelen informatievoorziening voor Slim Watermanagement.

3.4.4 Digitale Delta API's

De Digitale Delta is een samenwerking van waterbeherende overheden op lokaal, regionaal en nationaal niveau, marktpartijen die software-producten en advies leveren ten behoeve van het waterbeheer en kennisinstituten. De Digitale Delta richt zich op slim en integraal waterbeheer in de breedste zin van het woord.

Sinds 1 januari 2022 ligt het beheer van de Digitale Delta API's (DD API) bij het Informatiehuis Water. Hiermee is de toepassing van de Aquo-standaard geborgd en zijn de uitwisseling van gegevens volgens de FAIR-uitgangspunten en van bronhouderschap met directe uitwisseling zonder (tussen)opslag vereenvoudigd.

Half februari 2022 vond de eerste bijeenkomst plaats van de Digitale Delta API community. Hierin zijn de doorontwikkelingsvisie en de organisatie-opzet van de Digitale Delta gedeeld. Die werden door alle partijen erg positief ontvangen. Sinds de startbijeenkomst hebben zich veel nieuwe leden aangesloten, waardoor naast de aanbieders van API's nu ook de gebruikers goed zijn vertegenwoordigd in de Digitale Delta API community.

3.5 Servicedesk Informatiehuis Water

De Servicedesk is hét centrale punt binnen het Informatiehuis Water waar beheerders van waterkeringen, oppervlakte- en grondwaterlichamen met al hun vragen en meldingen terecht kunnen. De Servicedesk zorgt ervoor dat alle klanten en gebruikers zo goed en efficiënt mogelijk ondersteund worden. De Servicedesk biedt bovendien (projectmatige) ondersteuning aan de experts van het Informatiehuis Water. Deze samenwerking zorgt o.a. voor een ontlasting van facilitaire zaken; specialisten kunnen hun tijd en energie optimaal besteden aan inhoudelijke zaken.

Highlights 2022

- Reactie-/doorlooptijd van binnengekomen vragen: 82% is binnen 2 kalenderweken beantwoord en 77% wordt al binnen 5 werkdagen afgehandeld.
- De jaarlijkse datastroom 'Beheer Monitoringsprogramma' is verder geoptimaliseerd, dankzij feedback die via de Servicedesk is ontvangen. Het stappenplan dat de waterbeheerders voor deze datastroom toepassen is op een aantal punten verduidelijkt. Dankzij deze verbetering is het aantal vragen bij de Servicedesk in januari is gedaald met 38%.
- Een aanpassing in onze communicatietool richting klanten zorgt ervoor dat hyperlinks in onze antwoorden nu direct aanklikbaar zijn.
- Om waterbeheerders kennis te laten maken met de uitvoer van een toetsing in Aquo-kit zijn twee voorbeeldbestanden op [Aquo-kit | Informatiehuis Water \(ihw.nl\)](#) geplaatst.

	Vragen/verzoeken	Wijzigingsverzoeken	
Voorraad begin 2022	26	157	(Aquo: 73 overige informatiesystemen: 84)
Instroom	1159	235	(Aquo: 154 overige informatiesystemen: 81)
Afgehandeld	1173	246	(Aquo: 168 overige informatiesystemen: 78)
Voorraad eind 2022	19	145	(Aquo: 59 overige informatiesystemen: 86)

=> Bestede tijd aan afgehandelde vragen/verzoeken (IHW-expertise): 991 uur

Verbetering kwaliteit en efficiency

In 2022 zijn acties in gang gezet die tot doel hebben de efficiency en kwaliteit van de dienstverlening door de Servicedesk Informatiehuis Water te verbeteren:

- Sinds juli 2022 is het schrijven van tijd bij het afhandelen van wijzigingen verplicht. Hiermee willen we inzicht krijgen in de hoeveelheid tijd die we werkelijk besteden aan een wijzigingsverzoek. En hoe die tijdsbesteding zich verhoudt met de beschikbare capaciteit.
- Bij elk afgehandelde wijziging wordt de indiener standaard gevraagd hoe men de afhandeling heeft ervaren. Zo kunnen we onze manier van werken continu verbeteren.

3.6 Contact met onze omgeving

3.6.1 Gebruikersdagen

Elk het jaar organiseert het Informatiehuis Water diverse sessies voor de gebruikers van haar systemen. Deze sessies worden georganiseerd door de verantwoordelijke teamleden in samenwerking met de Servicedesk. In 2022 zijn de volgende gebruikersbijeenkomsten georganiseerd:

- 2x Expertgroepen Afvalwaterketen, Chemie, Ecologie en Waterveiligheid/-systeem
- 3x Technische werkgroepen Aquo en Metingen
- 2x Introductie Aquo-kit
- 3x Introductie Aquo-standaard
- 2x Gebruikersoverleg informatiestromen waterkwaliteit
- 1x Werksessie KRW-toestandsbepaling
- 3x Aquo Wiki: zoekmogelijkheden & programmeren voor systeembeheerders

Ook in 2023 vinden deze sessies plaats. Ze zijn te vinden in onze online [Agenda](#).

3.6.2 Vernieuwing website, nieuwsbrief

In 2022 zijn alle teksten van de website www.ihw.nl geüpdatet en, vooral, ingekort. Met als doel tot een meer doelgroepgerichte informatievoorziening te komen, in lijn met de vernieuwde communicatieaanpak (par. 2.6). De website wordt in de 1e plaats beschouwd als middel voor het:

- **positioneren van het Informatiehuis Water** ten opzichte van (potentiële) gebruikers (= leveranciers en afnemers van data) en de
- **werving van nieuwe programmamedewerkers** (arbeidsmarktcommunicatie).

Daarnaast geeft de website een doelgroepgerichte en snelle toegang tot belangrijke contactpunten (bijv. Servicedesk), systemen (bijv. Aquo-standaard, Aquo-kit, WKP en WVP) en gebruikersinformatie (bijv. Stappenplannen Aquo-kit en Spoorboekje).

De verbetering van de website van het Informatiehuis Water en productspecifieke websites zoals www.aquo.nl wordt in 2023 verder doorgezet.

3.6.3 Waterinfodag 2022

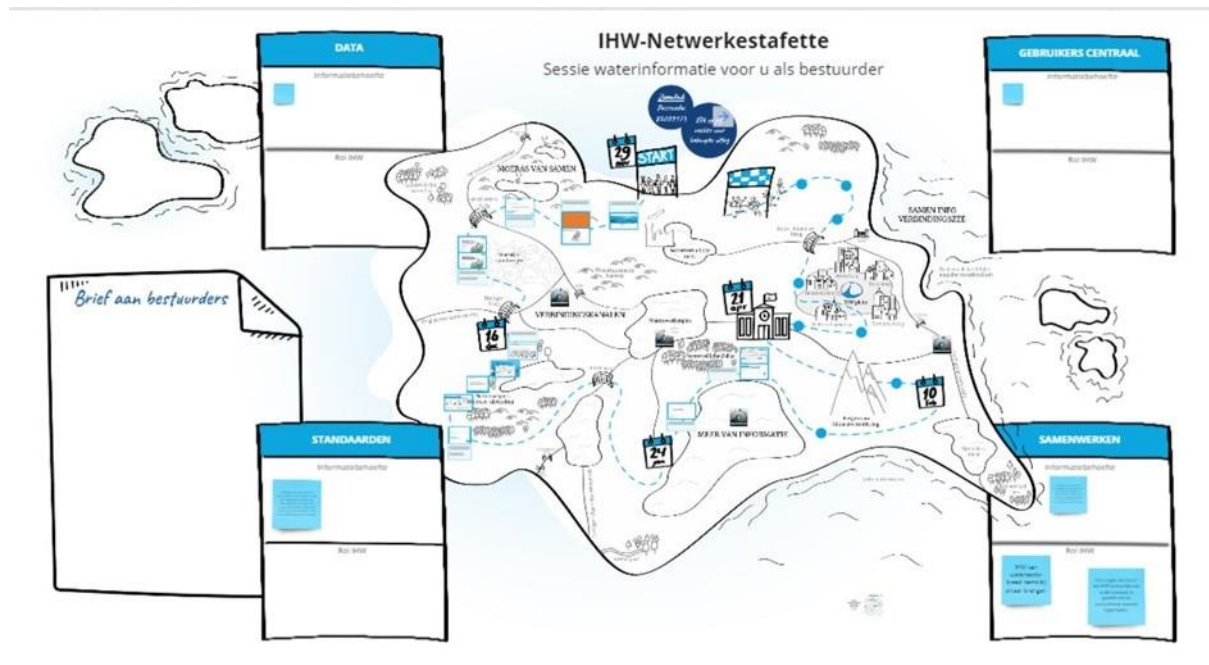
De Waterinfodag vond plaats op donderdag 23 juni 2022 in Congrescentrum 1931 in Den Bosch. De Waterinfodag is een congres, beurs en ontmoetingsdag voor medewerkers van waterschappen, Rijkswaterstaat, provincies, gemeenten, drinkwaterbedrijven, bedrijven en studenten.

Het Informatiehuis Water is één van de sponsors van de Waterinfodag. Net als andere jaren was het Informatiehuis Water aanwezig met een stand en hebben wij drie workshops verzorgd.

3.6.4 IHW-netwerkestafette

Het Informatiehuis Water organiseert elk jaar een netwerkdag voor haar relaties. Dit is dé gelegenheid om elkaar te ontmoeten en om op de hoogte te brengen over ontwikkelingen in de informatievoorziening binnen de watersector. De netwerkdag was eerder altijd een 1-daags evenement, maar tijdens de coronapandemie zijn voor alternatieve vormen gekozen, waaronder de IHW-netwerkestafette. Dit hybride evenement startte op 29 november 2021 en omvatte in totaal 3 dagen met online sessies en een afsluitende slotdag op 21 april 2022 in het provinciehuis Utrecht.

200 deelnemers | 14 workshops | 1 bestuurlijke sessie | meerdere netwerksessies

4 De mensen en hoe zij (samen)werken

Het Informatiehuis Water wordt steeds meer een geheel, waarin programmaleden (teams), gebruikers en samenwerkingspartners vaker en soepeler met elkaar samenwerken en beter op elkaar ingespeeld raken.

De deskundigheid van de medewerkers van het Informatiehuis Water wordt steeds belangrijker. In 2022 hebben we onze werkwijze onder de loep genomen en een plan uitgewerkt waarmee we de deskundigheid van de medewerkers nog beter kunnen benutten en de ontwikkelmogelijkheden voor onze medewerkers kunnen vergroten.

Medewerkers Informatiehuis Water

Op 31 december 2022 werkten er 25 mensen, grotendeels in deeltijd, voor het Informatiehuis Water. Van hen kwamen 17 collega's via de partners en werden 8 mensen ingehuurd van buitenaf.

Capaciteit SWO - FTE (1 fte = 1.692 uur)

Capaciteit SWO - Uren

Partner	Begroot	Realisatie	Verschil		Begroot	Realisatie	Verschil
Rijkswaterstaat	6,00	4,45 ^{*1}	-1,55		10.152	7.524	-2.628
Unie van Waterschappen	7,00	6,69	-0,31		11.844	11.321	-523
IPO	1,00	0,41	-0,59		1.692	696	-996
Subtotaal	14,00	11,55	-2,45		23.688	19.541	-4.147
Extern	2,67	5,87	3,20		4.518	9.938	5.420
Totaal	16,67	17,42	0,75		28.206	29.480	1.273

In de samenwerkingsovereenkomst (SWO) Informatiehuis Water 2022-2028 is de verdeling van personeel en financiën over de drie partners vastgelegd. Voor 2022 was de afspraak dat de partners samen 16,67 FTE zouden leveren (RWS 6, de Unie van Waterschappen 7 en het IPO 1). Dit is omgerekend tegen 1.692 uur per FTE (= rekennorm) in totaal 28.206 uur, inclusief externe inhuur.

Op basis van de urenadministratie Prosa is er door partijen in 2022 in totaal 17,42 FTE geleverd.

Toelichting

In 2022 gold voor Rijkswaterstaat een bijzondere situatie. Als gevolg van hoog verloop heeft RWS niet aan haar verplichting voldaan. Effectief leverde zij 1,6 FTE te weinig. Dit tekort is gecompenseerd met externe inhuur en met een budgetoverheveling t.b.v. de EU KRW-rapportage (zie hoofdstuk 5). Voor de doorontwikkeling van het Waterveiligheidsportaal leverde Rijkswaterstaat extra inzet. Dit wordt tot de extra taken gerekend (*1).

De Unie van Waterschappen heeft in 2022 effectief 6,69 FTE geleverd, een lichte onderschrijding. Dit wordt gecompenseerd met een financiële bijdrage vanuit facilitair, waarvan de werkelijke kosten in 2022 onder die van de begroting bleven. Per saldo heeft het UvW haar bijdrage geleverd.

IPO leverde 1 FTE en betaalde volgens de SLA-norm een aanvullende financiële bijdrage, waarmee IPO haar inzet volledig heeft geleverd.

In 2022 heetten we 6 nieuwe collega's welkom bij het Informatiehuis Water en namen we van 6 collega's afscheid. Van hen gingen 2 medewerkers met pensioen.

Bestuur en directie

Het Informatiehuis Water is een samenwerkingsprogramma van Rijkswaterstaat, de waterschappen en de provincies. Het Informatiehuis Water heeft een bestuur en directie met vertegenwoordigers uit de 3 samenwerkende organisaties.

Bestuurlijk overleg (BO)

In 2022 is het bestuur 3 keer bij elkaar geweest in het Bestuurlijk Overleg (BO). De 3 bestuursleden besluiten over strategische hoofdlijnen, zoals jaarplan, begroting, jaarrekening en jaarverslag scope, tijd en geld.

Het bestuur werd in 2022 gevormd door:

1. Vincent Lokin | voorzitter namens de waterschappen
2. Hans Kuipers | bestuurslid namens de provincies
3. Katja Portegies | bestuurslid namens Rijkswaterstaat

Vincent Lokin is lid van het dagelijks bestuur bij waterschap De Dommel en bestuurslid financiën en digitalisering bij de Unie van Waterschappen. Hij volgde op 6 april 2022 Toine Poppelaars op als voorzitter van het bestuurlijk overleg Informatiehuis Water.

Wij bedanken Toine Poppelaars voor de wijze waarop hij het bestuurlijk overleg Informatiehuis Water geleid heeft in de afgelopen jaren.

Directeurenoverleg (DO)

De verantwoordelijkheid voor de dagelijkse leiding van het Informatiehuis Water ligt bij 3 directieleden. In 2022 is de directie 10 keer (meestal digitaal) bij elkaar gekomen in het Directeurenoverleg (DO).

Het bestuur werd in 2022 gevormd door:

1. Martin Kuipers | voorzitter namens de waterschappen
2. Peter Jasperse | interim-directielid namens de provincies
3. Marieke Teerds | directielid namens Rijkswaterstaat

Afscheid Karin Middeljans en Wim Hogenboom

In het Directeurenoverleg van 4 juli 2022 werd afscheid genomen van Karin Middeljans en Wim Hogenboom. Beiden hebben jarenlang en met een constructieve inzet Rijkswaterstaat in het Directeurenoverleg vertegenwoordigd. Karin als directielid, Wim als adviseur. Zij werden opgevolgd door respectievelijk Marieke Teerds en Noël Geilen.

Naast de 3 directeuren nemen ook 2 adviseurs deel aan het directeurenoverleg (DO):

1. Noël Geilen is interim-adviseur namens Rijkswaterstaat
2. Gerard Smits adviseert het directeurenoverleg namens de waterschappen.

Programmamanager Erik Kraaij is secretaris en heeft namens het Informatiehuis Water zitting in zowel het bestuurlijk als in het directeurenoverleg.

5 Financiële verantwoording

Basistaken	Kosten begroot	Kosten werkelijk	Ontvangsten	Saldo
Capaciteit (fte's) basistaken	980.000,-	894.600,-	894.600,-	-, -
Externe productkosten (EPK)	1.924.531,-	1.787.703,-	1.924.531,-	136.828,-
Facilitering door HWH	385.143,-	364.181,-	385.143,-	20.962,-
Doorontwikkeling Waterkwaliteitsportaal	145.000,-	311.763,-	145.000,-	-/-166.763,-
Beheer Digitale Delta API	145.200,-	123.517,-	145.200,-	21.683,-
Subtotaal	3.579.874,-	3.481.764,-	3.494.474,-	12.710,-
Bijkomende taken				
Beheer en onderhoud Waterveiligheidsportaal	430.000,-	425.726,-	430.000,-	4.274,-
Slim Watermanagement	30.250,-	30.250,-	30.250,-	-, -
Droogteportaal	70.180,-	69.726,-	70.180,-	454,-
Subtotaal	530.430,-	525.702,-	530.430,-	4.728,-
Totaal	4.110.304,-	4.007.466,-	4.024.904,-	17.438,-

Toelichting basistaken

Voor de uitvoering van de basistaken leveren de partners capaciteit volgens de verdeelsleutel 14 FTE. In 2022 heeft het IPO deels financieel aan haar verplichting voldaan, waarvoor het Informatiehuis Water externe capaciteit (EPK) heeft ingekocht.

Het Informatiehuis Water maakt voor ondersteuning gebruik van diensten van Het Waterschapshuis. Hiervoor was voor 2022 een bedrag begroot van € 385.143,-. Dit is onderdeel van de totale financiële bijdrage van de Unie van Waterschappen. In 2022 was er een onderbesteding van 20.962,- doordat minder beroep is gedaan op deze dienstverlening.

Begin 2022 is de EU KRW-rapportage opgeleverd. Dit is onderdeel van de doorontwikkeling van het Waterkwaliteitsportaal. Hier is veel tijd en energie in gestoken. Het proces kende als gevolg van externe factoren een langere doorlooptijd dan beoogd. De werkelijk gemaakte kosten voor het beheer en onderhoud van het Waterkwaliteitsportaal waren hierdoor hoger dan begroot. In 2022 is door het Directeurenoverleg Informatiehuis Water een extra bijdrage toegezegd om deze kostenoverschrijding op te vangen. De overschrijding is gefinancierd door extra interne budgetoverheveling vanuit het beschikbare productbudget van Rijkswaterstaat.

Het beheer van de Digitale Delta API's (DD API) wordt sinds 1 januari 2022 door het Informatiehuis Water uitgevoerd en maakt het onderdeel uit van het beheer en onderhoud van de Aquo-standaard. De partners hebben in 2022 € 145.200,- beschikbaar gesteld voor het beheer van de DD API's. Dit is grotendeels besteed aan de organisatie van een DD API Community. Onderdeel van de community was ook het opzetten van een Convenience API, waarvoor externe capaciteit is ingehuurd naast de inzet van een extern adviseur binnen IHW.

Toelichting bijkomende taken

Het door de Stuurgroep Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) beschikbaar gestelde budget van € 400.000,- voor regulier beheer en onderhoud van het Waterveiligheidsportaal is in 2022 vrijwel volledig benut. Voor 2023 is een nieuwe projectbegroting opgesteld, waarbij naast het regulier beheer en onderhoud ook wordt gewerkt aan doorontwikkeling van het Waterveiligheidsportaal.

In 2022 is gestart met de voorbereidingen voor Slim Water Management. Hiervoor is door de Unie van Waterschappen € 30.250,- beschikbaar gesteld. Dat is volledig benut voor de inhuur van capaciteit.

Daarnaast is in samenwerking met de provincie Brabant gewerkt aan de eerste versie van het Droogteportaal dat in 2022 is opgeleverd. Door het IPO en de Unie van Waterschappen is hiervoor budget beschikbaar gesteld dat vrijwel volledig is besteed.

6 Blik op 2023

In het [Jaarplan en Begroting 2023 Informatiehuis Water | Informatiehuis Water \(ihw.nl\)](#), dat op 12 januari 2023 door het Bestuurlijk Overleg Informatiehuis Water is vastgesteld, is omschreven waaraan het Informatiehuis Water gaat werken in 2023.

Onderdeel van het jaarplan is de begroting 2023.

Onze ambitie?

Wij willen binnen de watersector de onbetwiste en centrale facilitator van waterinformatie zijn!

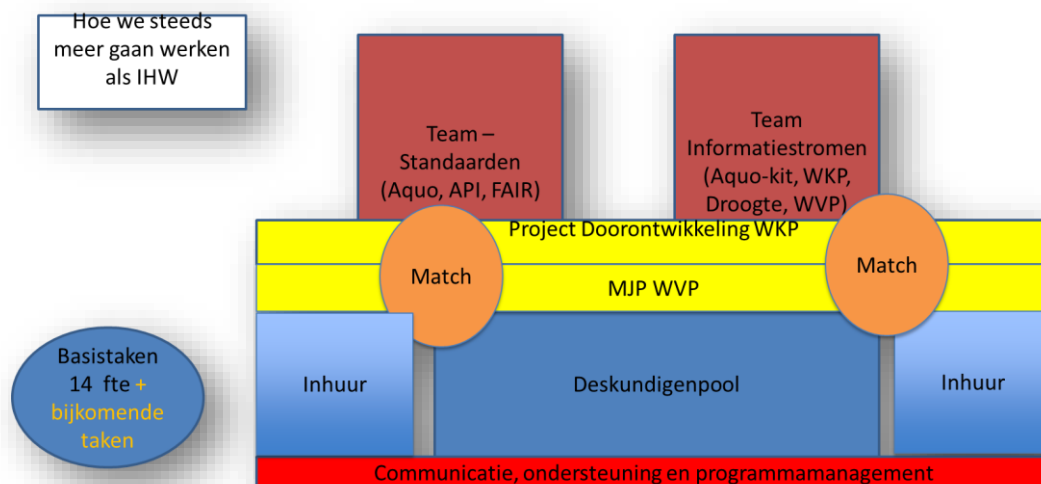
In de volgende paragrafen zijn een aantal activiteiten uitgelicht.

6.1 Personeelsbeleid

Het Informatiehuis Water zal zich in de toekomst steeds meer moeten richten op veranderende vragen van de partners. Dit vraagt ook om verdere ontwikkeling en mogelijk verbreding of verdieping van de deskundigheid van de medewerkers. In 2023 zal het personeelsbeleid van het Informatiehuis Water en haar partners daarom meer aandacht krijgen.

Inrichting deskundigenpool

Centraal in ons werk staat de deskundigheid van de medewerkers die nodig is om de diverse taken en opdrachten uit te kunnen voeren. Dit gebeurde tot op heden in twee afzonderlijke teams (vooral gericht op beheer incl. beperkte aanpassingen) en twee projecten (vooral gericht op doorontwikkeling en vernieuwing).

We willen deze teams en projecten - en daarmee beheer en ontwikkeling - meer en beter met elkaar in verband brengen. De deskundigheid van de medewerkers willen we nog beter borgen en centraal stellen. Door inrichting van een deskundigenpool verbinden we teams en projecten. Zo zullen we vanaf 2023 nog beter gesteld staan voor bestaande en nieuwe taken en opdrachten.

Op basis van het werkpakket (jaarplan) en de deskundigheden willen we voortaan periodiek de beste match maken voor taak/opdracht, medewerker en organisatie.

6.2 Implementatie vernieuwde communicatiestrategie

De titel van de in 2022 vernieuwde communicatiestrategie is 'Doen wat we zeggen en zeggen wat we doen'. In 2023 zetten we de implementatie hiervan door.

- Daarbij moeten we er alert op zijn dat we inderdaad 'doen wat we zeggen'. De vernieuwde kernwaarden **deskundig | klantgericht | betrouwbaar** mogen geen loze kreten zijn, maar moeten de leidraad vormen in ons gedrag en onze werkwijze.
- Met 'zeggen wat we doen' doelen we met name op het vergroten van de naamsbekendheid van het Informatiehuis Water. Dit zal onder meer tot uiting komen in:
 - een opfrissing van de huisstijl (logo, pay-off, typografie en beeldgebruik),
 - meer nadruk in artikelen (website, nieuwsbrief, social media) op het aantonen van de toegevoegde waarde en betekenis van de diensten en producten van het Informatiehuis Water, en
 - een meer doelgroepgerichte/-specifieke inzet van communicatiemiddelen.

Jubileum Informatiehuis Water

Op 1 juli 2023 bestaat het Informatiehuis Water 12,5 jaar.

Tijdens de IHW-netwerkdag op 11 oktober 2023 geven we hier vanzelfsprekend aandacht aan!

6.3 Vernieuwing van het Waterkwaliteitsportaal

Eind 2022 stond het Informatiehuis Water aan de vooravond van de grondige verbouwing van het Waterkwaliteitsportaal. Het huidige informatiesysteem dateert van 2014/2015 en is technisch verouderd. Hierdoor is het steeds lastiger te beheren. Kleine wijzigingen vragen een (te) grote inspanning in tijd, geld en kennis. Bovendien is de afgelopen jaren veel kennis verloren gegaan doordat de ontwikkelaars en beheerders van de eerste jaren er niet meer zijn. En door de complexiteit van het systeem kan gebruikers geen moderne interface en onvoldoende nieuwe functionaliteit worden geboden.

Het doel van de vernieuwing, die in 2023 zal starten, is om het WKP beter aan te laten sluiten op processen en de daarbij benodigde verwerkingsslagen. En de toegankelijkheid en bruikbaarheid van waterkwaliteitsgegevens te verbeteren. Zo kan het Informatiehuis Water haar rol als facilitator van informatiestromen efficiënter invullen.

Lees ook:

- [Voorbereiding grondige verbouwing Waterkwaliteitsportaal | Informatiehuis Water \(ihw.nl\)](#)

6.4 Meerjarenplan voor het Waterveiligheidsportaal

Ook het Waterveiligheidsportaal staat voor een ingrijpende technische aanpassing. Dit is nodig omdat de tot op heden gebruikte software niet meer ondersteund wordt en veiligheidsrisico's moeten worden voorkomen. Daarnaast wordt het portaal gereed gemaakt voor het nieuwe beoordelingskader LBO2 (zie ook paragraaf 3.2.2). En waar mogelijk worden bestaande modules aangepast.

Zodra de hiervoor gemaakte plannen door de DeltaCombinatie zijn goedgekeurd, kunnen deze in 2023 worden uitgevoerd.

6.5 Technisch beheer Droogteportaal

De ambitie is om in 2023 een volledige technische integratie van het Droogteportaal naar het Informatiehuis Water uit te voeren zodat het gemakkelijker wordt aan de functionele wensen van gebruikers tegemoet te komen. Bovendien ligt op dit moment de nadruk van de getoonde informatie van origine sterk op de hoge zandgronden

van Zuid-, Midden- en Oost-Nederland. Het streven is ook naar een meer landsdekkend beeld toe te werken en meer provincies en waterschappen te stimuleren informatie aan te leveren.

Gebruikers van het Droogteportaal kunnen inmiddels met al hun vragen en wensen terecht bij de Servicedesk van het Informatiehuis Water. Bovendien is het projectteam bezig met de vorming van een gebruikersgroep zodat functionele wensen opgehaald kunnen worden.

6.6 Doorontwikkeling Aquo-standaard

Om het gebruik van de Aquo-standaard in de toekomst te borgen is het nodig om geautomatiseerde gegevensuitwisseling (van computer naar computer) beter te ondersteunen. Daarom zal de Aquo-standaard in de komende jaren worden doorontwikkeld tot een ontologie. Een ontologie is een beschrijving van de werkelijkheid, die door computers kan worden geïnterpreteerd. Op basis van betekenis moet ze kunnen redeneren en gevolgtrekkingen kunnen maken. Een ontologie is typisch een structuur die alle relevante entiteiten en hun onderlinge relaties en regels binnen dat domein bevat.

Daarnaast gaan we in 2023 onderzoeken hoe het beheer van de Aquo-standaard vereenvoudigd en verbeterd kan worden. Sinds de livegang van de Aquo-standaard in 2021 is het beheer van het presentatieplatform – de Aquo Wiki – steeds complexer geworden. Met name voor het aanbrengen verbanden blijkt de Wiki- omgeving geen goed hulpmiddel.

Aansluiting op internationale en nationale standaarden

Alle informatiemodellen van de Aquo-standaard zijn geënt op andere standaarden, zoals de NEN3610, IM Geo en op ISO standaard 'Observations and Measurements' – ISO19156. In 2022 zijn de modellen NEN3610 en ISO19156 aangepast. In 2023 zullen wij onze modellen daar weer op aanpassen.